Region Stockholm

21
Yttrande över motion 2022:1 av Stellan Hamrin (V) om Region Stockholms risk- och sårbarhetsanalys
HSN 2022-0330

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Katastrofmedicinsk beredskap.
Annica Liss Carlson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-05-24

HSN 2022-0330

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2022:1 av Stellan Hamrin (V) om Region Stockholms risk- och sårbarhetsanalys

Ärendebeskrivning
Regionstyrelsen, rotel 1 – finans-, fastighets- och servicerotel, har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2022:1.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2022:1 av Stellan Hamrin (V) om Region Stockholms risk- och sårbarhetsanalys

Förslag till beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2022:1 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Stellan Hamrin (V) har i motion 2022:1 beskrivit behovet av att minska risk- och sårbarheter i relation till en rad områden, däribland hälso- och sjukvårdens beredskap att klara exempelvis extremväder. Motionären önskar tillsätta en utredning som utgår från MSB kravställan samt att denna utredningsgruppering skall vara allsidigt tillsatt med representanter från högre lärosäten.

Arbetet med risk- och sårbarhetsanalys, är en essentiell del i regionens kontinuitets-, kris- och beredskapsarbete. Risk- och sårbarhetsanalys förkortas i yttrandet framgent, RSA. Förvaltningen arbetar fortlöpande

utifrån de författningar, direktiv och metodstöd som myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) utvecklar.

MSB kommer inte att genomföra de tidigare aviserade förändringarna i närtid avseende RSA. Skälet till detta anger MSB vara att de inväntar resultat och förändringar avseende RSA som förväntas presenteras i utredningen för struktur för ökad motståndskraft (SOU 2021:25). Detta innebär således att nya föreskrifter för regioners redovisning kommer att genomföras först 2027 och att regioner fram till dess arbetar utifrån nuvarande föreskrifter. Förvaltningen deltar i flertalet statliga utredningar, tillsammans med en rad andra experter, som handlar om beredskap och kontinuitet. Bland annat kan ”Utredningen för struktur för ökad motståndskraft” (SOU 2021:25) nämnas samt ”Utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap” (SOU 2022:6).

För förvaltningen är RSA-processen en del i kontinuitetsarbetet. Enheten Smittskydd Stockholm samt Enheten för katastrofmedicinsk beredskap, inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen, deltar (som tidigare nämnts) i en rad statliga utredningar samt i den regionala utvecklingen för aktuella specialistområden. För närvarande produceras en pandemiplan/epidemiplan gemensamt av flera regionala aktörer, med ledning av Smittskydd Stockholm, vilket involverar att medverkande aktörer ser över sitt ansvar och framtida scenarier.

Förvaltningen är även del i arbetet inom SSR (Samverkan Stockholmsregionen) som leds av Länsstyrelsen samt deltar även i flertalet andra samverkansgrupperingar.

Förvaltningen arbetar fortlöpande med klimatpåverkan och dess konsekvenser utifrån ett hälso- och sjukvårdsperspektiv. Som ett exempel på arbete inom klimatpåverkan har bland annat en handlingsplan tagits fram med inriktning hantering värmebölja för regionens hälso- och sjukvård. Beredskap finns för detta område i relation till hälso- och sjukvården i regionen samt att material finns publicerat på därför avsedda ytor för informationsöverföring till vårdgivare. RSA prehospital vård och skyfall/kraftiga regn har även genomförts och fler områden processas i skrivande stund.

I protokoll från HSN 201215 (HSN 2020-0046) finns beslut på att i kommande beredskapsplan beakta behovet av stabil och klimatanpassad tillgång till nödvändiga läkemedel, medicintekniska hjälpmedel och övriga produkter vid särskild händelse. Den Regionala katastrofmedicinska

beredskapsplanen har medtagits i den Regionala Krisberedskapsplanen som beslutas av regionfullmäktige i juni 2022. Utifrån den beredskapsplanen är katastrofmedicinska beredskapsriktlinjer under framtagande där ovan behov är beaktade och ska beslutas i HSN under hösten 2022.

En koncernövergripande analys av Region Stockholm kommer genomföras och rapporteras 2023 och följer då gällande föreskrifter och definitioner av samhällsviktig verksamhet från MSB. Den koncernövergripande analysen grundar sig på de risker och sårbarheter som respektive verksamhet identifierat för sitt ansvarsområde.

Överväganden
Förvaltningen föreslår att den RSA process som idag är aktuell oförändrat skall löpa på tills regionen redovisar enligt nya föreskriften från MSB år 2027. Motivering är att nuvarande RSA-process löper på samt att ett avbrott för att skapa nya strukturer skulle avstanna/fördröja nuvarande arbetet innan ens nya direktiv är presenterade. Denna avvaktan är även i linje med vad aktuell motion indirekt själv rekommenderar med hänvisning till önskad allsidig sammansatt utredning utifrån MSB kommande nya föreskrift.

Förvaltningen följer regionfullmäktiges direktiv utifrån aktuell regional krisberedskapsplan, med fokus hälso- och sjukvårdsperspektivet.

Den expertgruppering som motionären önskar tillsätta torde riktas och vara en del av de direktiv och indikatorer som MSB tar fram på nationell nivå i relation till risk- och sårbarheter och RSA. Förvaltningen stödjer påtalandet att experter alltid bör finnas med i arbetet med RSA och det efterföljande arbete som är essentiellt för att minimera eller eliminera risker och sårbarheter.

Vidare önskar förvaltningen understryka att arbete redan pågår avseende de problem och risker som nämns i motion, avseende hälso- och sjukvårdsperspektiv.

Förvaltningen stödjer att samverkan med universitet och högskolor kan utvecklas och att detta torde bidra, tillsammans med redan rådande expertis för riskområden, till eventuellt fler perspektiv på riskområden samt hantering av dessa.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget förväntas kunna skapa ekonomiska konsekvenser utifrån att expertis från högskolor och universitet är förenade med kostnader (arbetstid, arvoden, resekostnader, boendekostnader mm). RSA arbete är tidskonsumerande. Dock skall dessa kostnader ställas mot de samhällsekonomiska perspektiv och eventuella vinster.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget förväntas i nuläget ge oförändrade konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget förväntas ge oförändrade konsekvenser förslaget för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Förslaget förväntas ge oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Förvaltningen bekräftar att ytterligare krav kan komma att ställas på verksamheter i genomförande av risk- och sårbarhetsanalyser avseende såväl process som dokumentation/administration, som en följd av ändrad MSB föreskrift samt om denna motion tillstyrks.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Johan Bratt
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Anders Ahlsson, 2022-05-24

Region Stockholm

Region Stockholm
2022-02-03

Motion av Stellan Hamrin (V) om region Stockholms Risk- och Sårbarhetsanalys

Förra året underkändes Cementas ansökan om förlängt brytningstillstånd p.g.a. en undermålig MKB trots påpekanden från ansvariga myndigheter om risken för att detta skulle ske. Regering och riksdag ansåg sig tvungna att instifta en ”nödlag” underkänd av lagrådet för att undvika allvarliga samhällskonsekvenser och hur detta slutar är ännu oklart.

Vi hade i Tillväxt- och regionplanenämnden en mycket bra partiövergripande diskussion om vad som hänt och var, som V uppfattade situationen, överens om att något liknande borde förhindras att ske i Region Stockholm. Denna motion är ett försök att realisera detta.

Enligt MSB ska ”samtliga statliga myndigheter, kommuner och regioner enligt lagar och förordningar göra en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). En risk- och sårbarhetsanalys är ett första steg i en kedja för att reducera risker, minska sårbarheter och förbättra vår förmåga att förebygga, motstå och hantera kriser och extraordinära händelser”.

Hur och vad regionerna ska redovisa beskrivs i MSB:s föreskrifter och allmänna råd. Indikatorer används för att bedöma generell krisberedskapsförmåga. Nya föreskrifter baserade på MSB:s nya definitioner från oktober 2020 kommer att fastställas hösten 2022.
Den uppdaterade definitionen tydliggör att ”infrastrukturer och tjänster ingår i begreppet samhällsviktig verksamhet samtidigt som den fokuserar på verksamhet som säkerställer eller upprätthåller viktiga samhällsfunktioner. Detta innebär att fler verksamheter kan komma att identifieras som samhällsviktiga än innan”.

Region Stockholm genomför enligt sin hemsida kontinuerligt risk- och sårbarhetsanalyser samt förmågebedömningar. Syftet är att minska sårbarheten i samhället och skapa en beredskap inför eventuella kriser. Risk- och sårbarhetsanalyserna ska:

- identifiera hot och risker
- öka medvetandet om konsekvenser, följdhändelser och brister
- leda fram till planer för att åtgärda brister och för att agera vid kriser
- skapa underlag för regionövergripande rapporter och planer.

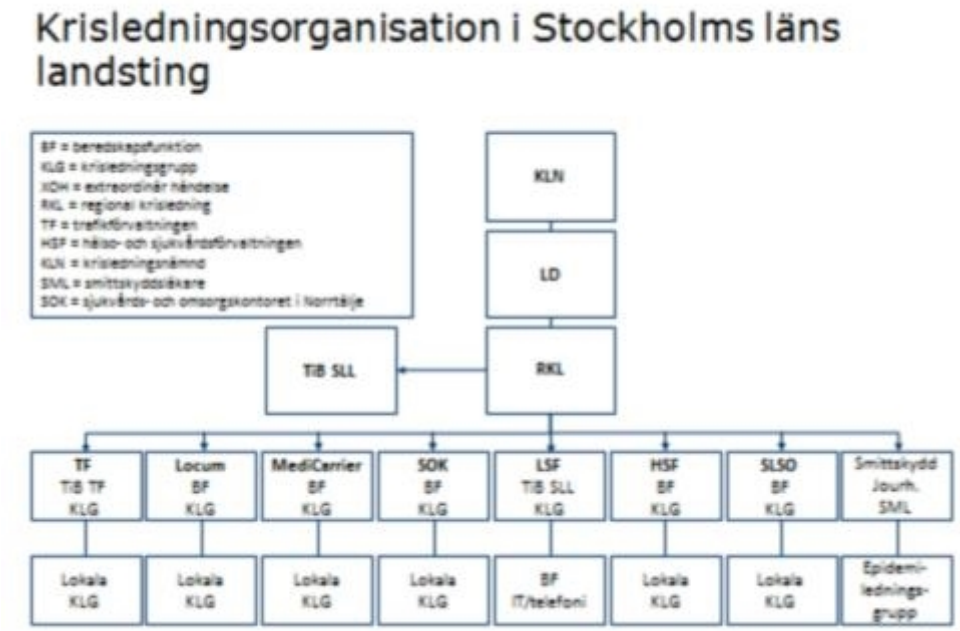
Region Stockholms krisledningsorganisation framgår av den inte helt lättbegripliga organisations-planen nedan. Tydligt är att den baseras på Regionens traditionella huvudansvar för sjukvård och kollektivtrafik och tar liten hänsyn till Regionens utökade ansvar i övrigt rörande

bostadsbyggande, fysisk planering, klimateffekter och dricksvattenförsörjning.

Vid diskussionerna i TRN-nämnden framkom ett antal risker som idag inte identifierats och som skulle kunna orsaka allvarliga samhällsproblem om man inte i god tid vidtagit lämpliga åtgärder. Flera av dessa risker berör liksom Cementa-fallet frågor om kravet på ännu icke beviljade funktionstillstånd. Utan krav på att redovisa alla de olika tänkbara problem som framkom vill vi peka på bl.a.

- effekter av den pågående klimatförändringen (ex. havsnivå-höjningen och dricksvattenförsörjningen),
- Regionens långsiktiga ekonomiska ansvar för pågående och planerade motorvägsbyggen med tanke på befolkningsutveckling, luftkvalitets-problem, behov av minskad biltrafik och trängselavgifternas roll i detta sammanhang,
- Förbifart Stockholms påverkan på bussförares, trafikanters och boendes hälsa och risken för begränsat trafiktillstånd med tanke på den enligt Trafikverket extremt dåliga luftkvalitén i tunnlarna,
- Katarinaterminalens användbarhet med tanke på de mycket allvarliga brandriskerna och den enligt Slussen-projektet mycket dåliga luftkvalitén, vilka vid en prövning av nationella myndigheter riskerar begränsa nyttjandet.
- Hälso- och sjukvårdens beredskap att klara av pandemier, extrem väder som extrem kyla, värmeböljor, stormar, översvämning, etc.
- Kollektivtrafikens beredskap och förmåga att hantera extrema väderförhållanden som t ex. kraftiga ren och översvämningar, långvarig kyla, värme, snö, stormar etc.

Vänsterpartiet begär därför att Region Stockholm efter att MSB:s nya föreskrifter fastlagts tillsätter en allsidigt sammansatt utredning med deltagande av experter från universitet och högskolor för att identifiera problem i Region Stockholm utifrån de krav MSB ställer inklusive bl.a. ovan nämnda frågeställningar och andra risker vad gäller också fysisk planering och vattensäkerhet i vid mening.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås regionfullmäktige besluta

att region Stockholm tillsätter en utredning för att identifiera de i motionen nämnda problemen utifrån de krav som MSB ställer

att utredningen ska vara allsidigt sammansatt med deltagande av experter från universitet och högskolor i nämnda frågor.

Stellan Hamrin (V)